

GJELDER FOR STUDIEÅRET 2010/2011

BIK 2913 Retorikk - kunsten å overbevise i tale og tekst

Studium
Spesialkurs

Kursansvarlig

Institutt

Semester
Se studieplan for aktuelt studium

Studiepoeng
7,5

Undervisningsspråk
Norsk

Innledning

Er det mulig å lære å bli en dyktig taler? Kan jeg lære å skrive gode tekster? Kan jeg styrke eller svekke min troverdighet gjennom dialog? Selvfølgelig. Tale- og skrivekunst kan læres og det er retorikk som gjør dette mulig. Retorikk er en kunst som grekerne så på som essensen i det å lede mennesker. Alle kan bli bedre talere; alle kan bli bedre samtalepartnere; alle kan lære å skrive overbevisende og effektivt. Retorikk skal påvirke tilhørerne eller leserne til å akseptere et synspunkt eller et budskap. Dialog skal demonstrere respekt for og evnen til å høre på hverandre. Taler og tekster skal alltid tilpasses avsender, sak, argumentasjon, tilhørere, øyeblikk og sted; det som kalles den retoriske situasjon. Jo bedre sammenheng det er mellom disse elementene, desto bedre retorisk effekt.

Læringsmål

Studentene skal etter endt kurs ha utviklet seg i henhold til følgende mål for teoretisk kunnskap:

- ha elementær kunnskap om retorisk teori og terminologi
- ha grunnleggende innsikt i språk, stil og samhandling som tar sikte på overbevisning i tale og tekst

Studentene skal etter endt kurs ha utviklet seg i henhold til følgende mål for ferdigheter:

- ha retoriske ferdigheter som er relevante for kommunikasjon i arbeidslivet og andre sammenhenger der budskap skal presenteres
- kunne framstille en sak klart og forståelig
- kunne argumentere effektivt og troverdig
- kunne skape sin egen rolle som taler med hensyn til konteksten
- kunne engasjere sitt publikum i tale og i tekst
- kunne retorisk analyse for å vurdere hvordan taler (etos), tekst (logos) og tilhørere (patos) henger sammen og påvirker helheten
- kunne oppvise evne til dialog

Studentene skal etter endt kurs ha utviklet seg i henhold til følgende mål for holdninger:

- kunne kommunisere betydningen av god og effektiv språkbruk
- kunne bidra til å skape et miljø for dialog på arbeidsplassen, basert på gjensidighet og samhandling

Forkunnskaper

Yrkeserfaring.

Obligatorisk litteratur

Bøker:

Johannesson, Kurt. 2003. Ta ordet : ti øvelser i praktisk retorikk, evt. den svenske utgaven av boken: Tala val. Oslo : Aschehoug. 206 ss.

Kjeldsen, Jens E. 2006. Retorikk i vår tid : en innføring i moderne retorisk teori. 2. utg. Oslo : Spartacus. 1,3-4,6,7,8,11-12: 196 ss.

Artikler:

Argyris, Chris. 1991. Teaching smart people how to learn.. Harvard Business Review. s. 99 - 109

Anbefalt litteratur

Emneoversikt

Dag 1. Hva er retorikk?

- Å overbevise, vekke interesse, skape forståelse og handling
- Produksjon av gode språklige uttrykk og troverdige tekster
- Analyserer, fortolker, konstruerer, evaluerer, er kritisk
- Har et helhetsperspektiv

Ferdighet: Jobber med struktur til taletekst; praktisk framføring.

Dag 2. Etos: Troverdighet – kompetanse, moral, velvilje

- Talerens troverdighet
- Autoritet, autenticitet, tillit
- Personlig og profesjonell etos

Ferdighet: Konstruerer egen skrive-/talerrolle; stemme og kroppsspråk.

Dag 3. Patos: Følelser, appell og påvirkning.

- Tekstens påvirkning på lesere eller tilhørere
- Engasjement; forpliktelse, identifikasjon

Ferdighet: Jobber med 2. utkast til taletekst basert på tilbakemelding; stil og tonefall; praktisk framføring med fokus på tilhørere.

Dag 4. Logos: Argumentasjon, tese og argumenter.

- Ordet, argumentasjonen – fakta og fornuft
- Det gode argumentet
- Argumentasjon og posisjonering

Ferdighet: Jobber med tese, argumenter, helhet til tekst og tale.

Dag 5. Dialog: Forståelse, lytting, gjensidighet.

- Kommunikasjonsmodellen for gjensidig læring og respekt
- Double-loop learning – å kunne lære å lære
- Redskaper for gjennomføring av etiske dialoger

Ferdighet: Analyserer, skriver og gjennomfører vanskelige samtaler.

Dag 6. Evaluering: Fremføring av egen tale eller presentasjon.

Dataverktøy

Ikke nødvendig.

Læreprosess og tidsbruk

Seks dager, 36 kurstimer over ett semester.

Eksamen

Prosessevaluering:

Utarbeide taletekst og fremføre tale eller presentasjon om et selvvalgt tema. To innleveringer med skriftlig tilbakemelding. Muntlig tilbakemelding underveis (60%).

Skrive essay på gitt tema, ca 10-12 sider (40%).

Eksamenskode(r)

BIK 29131- Prosessevaluering; teller 100 % for å oppnå karakter i kurset BIK 2913, 7,5 studiepoeng.

Hjelpemidler til eksamen

Alle hjelpemidler er tillatt

Kontinuasjon

Kontinuasjon ved neste ordinære gjennomføring.

Tilleggsinformasjon